

V Bruseli 23. 3. 2020
COM(2020) 104 final

ANNEX

PRÍLOHA

k

**SPRÁVE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU, VÝBORU REGIÓNOV A
EURÓPSKEJ INVESTIČNEJ BANKE**

**o vykonávaní oznámenia Komisie o silnejšom a obnovenom strategickom partnerstve
s najvzdialenejšími regiónmi EÚ**

Obsah

1. Francúzsko	2
2. Guadeloupe	4
3. Francúzska Guyana.....	6
4. Martinik.....	8
5. Ostrov Réunion.....	10
6. Svätý Martin	12
7. Mayotte.....	13
8. Portugalsko	14
9. Azory.....	15
10. Madeira	18
11. Španielsko.....	20
12. Kanárske ostrovy.....	21

1. Francúzsko

Vzhľadom na svoju inštitucionálnu organizáciu stanovuje Francúzsko strategické rámce pre verejné politiky v mnohých sektoroch, na ktoré sa vzťahuje oznámenie o najvzdialenejších regiónoch, a to na vnútroštátnej i miestnej úrovni.

- V júni 2018 po konzultáciách, ktoré prebehli v roku 2017, prijalo tzv. Modrú knihu pre francúzske najvzdialenejšie regióny a zámorské krajiny a územia.
- V apríli 2019 spustilo stratégiu s názvom Overseas 5.0 trajectory (Trajektória zámorie 5.0) zameranú na nulové emisie uhlíka, nulový odpad, nulové poľnohospodárske znečisťujúce látky, nulové vylúčenie a nulovú zraniteľnosť.
- Zlepšuje zber údajov v najvzdialenejších regiónoch, najmä na Mayotte, a spolupracuje s orgánmi Svätého Martina s cieľom uspokojiť špecifické potreby územia.

Modré hospodárstvo

- Spolupracuje s regiónmi a miestnymi zainteresovanými stranami s cieľom dokončiť do roku 2020 strategický dokument pre každú morskú oblasť v rámci vykonávania národnej stratégie v oblasti morí a pobreží z roku 2017 na podporu „modrého rastu“ a ochranu morského prostredia.

Biodiverzita

- V júli 2018 prijalo akčný plán na posilnenie ochrany biodiverzity.
- Organizuje svetový kongres ochrany prírody (v júni 2020) v Marseille, ktorým prispeje k rozvoju spolupráce s africkými, karibskými a tichomorskými regiónmi s cieľom podporiť spoločné ciele v rámci medzinárodných dohôd o otázkach, ako je ochrana koralových útesov.
- Plánuje umiestniť zástupcov francúzskeho úradu pre biodiverzitu vo najvzdialenejších regiónoch Francúzska, aby spolupracovali s miestnymi agentúrami pre biodiverzitu.
- V apríli 2019 zriadilo národný útvar zodpovedný za hospodárske projekty na podporu biodiverzity vo Francúzskej Guyane.

Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka

- Zavádza spoločný fond riadenia rizík v poľnohospodárstve na ďalšie programové obdobie rokov 2021 – 2027, ako sa plánuje v zákone o skutočnej rovnosti v zámorí¹.
- Diskutuje o nástrojoch na riadenie rizika s poisťovateľmi, ktoré sa majú vzťahovať najmä na úrodu banánov do konca súčasného programového obdobia.

Zmena klímy

- Prijalo druhý národný plán prispôsobenia sa zmene klímy (december 2018), v ktorom sú identifikované výzvy na zámorských územiach, najmä pokiaľ ide o zber údajov, biodiverzitu a zachovanie prírodných zdrojov, cestovný ruch a finančné páky.
- V apríli 2019 bol vymenovaný medzirezortný delegát pre hlavné riziká na zámorských územiach.

---

¹ Zákon 2017-256, 28. februára 2017.

Zamestnanosť, vzdelávanie a odborná príprava

- Viedlo a v júni 2019 uverejnilo štúdiu o mobilite mladých zámorských rezidentov, ktorá mapuje hlavných aktérov a schémy mobility.
- Zaviedlo možnosť pracovných zmlúv umožňujúcich získať odbornú kvalifikáciu so štátmi v susedstve najvzdialenejších regiónov, ako sa uvádza v zákone o slobodnej voľbe profesionálnej budúcnosti².

Energetika

- Spolupracuje s miestnymi orgánmi Guadeloupe, Martiniku, Francúzskej Guyany, Mayotte a ostrova Réunion na revízii ich viacročných plánov v oblasti energetiky.
- Podpísalo zmluvu o ekologickej transformácii s cieľom podporiť ekologickú transformáciu na miestnej úrovni na ostrove Réunion (apríl 2019) a vo Francúzskej Guyane (júl 2019).
- V roku 2019 naplánovalo vyčleniť sumu vo výške 530 miliónov EUR na obdobie nasledujúcich piatich rokov pre všetky francúzske oblasti neprepojené s kontinentálnou elektrizačnou sústavou s cieľom kontrolovať dopyt po energii: 35 % pomoci je určených pre spotrebiteľov v neistých situáciách vrátane spotrebiteľov v najvzdialenejších regiónoch.

Obehové hospodárstvo

- Vo februári 2020 zrealizovalo štúdiu o optimalizácii európskych fondov pre projekty zamerané na odpadové hospodárstvo v prospech obehového hospodárstva v najvzdialenejších regiónoch.

Konkurencieschopnosť, podnikanie a jednotný trh

- Znížilo prahové hodnoty pre inovačné projekty v najvzdialenejších regiónoch, pokiaľ ide o prístup k vnútroštátnej finančnej podpore, rozšírilo systém úverov pre najvzdialenejšie regióny na spoločnosti mladšie ako tri roky a zlepšilo podmienky financovania (jún 2019).
- V prvom štvrtroku 2020 plánuje vyhlásiť výzvu na vyjadrenie záujmu zameranú na inovácie vo francúzskych najvzdialenejších regiónoch a zámorských krajinách a územiach, s financovaním vo výške 15 miliónov EUR.

Digitálna prístupnosť

- Financovalo 15 vzdelávacích centier vo svojich najvzdialenejších regiónoch s cieľom zlepšiť digitálne zručnosti.

Spolupráca so susednými krajinami a mimo nich

- Prijalo zákon o posilnení prostriedkov, ktoré môžu využiť štátne služby v oblasti kontroly prisťahovalectva a azylu (september 2018), v apríli 2018 spustilo pilotný projekt zameraný na spracúvanie žiadostí o azyl vo Francúzskej Guyane.
- Zriadilo operačný štáb na Mayotte a medzirezortnú vyšetrovaciu skupinu, ktorá sa špecializuje na finančné aspekty nelegálneho prisťahovalectva.

---

² Zákon 2018-771, 5. septembra 2018.

2. Guadeloupe

Guadeloupe napreduje vo vykonávaní oznámenia o najvzdialenejších regiónoch, pričom sa zameriava na energiu z obnoviteľných zdrojov a energetickú efektívnosť.

Modré hospodárstvo

- V máji 2019 slávnostne otvoril lodenicu na stavbu lodí na ostrove Marie-Galante s cieľom poskytnúť odbornú prípravu zameranú na miestne know-how a tým podporiť trvalo udržateľný rybolov.
- Viedol pilotný projekt ORFISH (2017 – 2019), ktorým sa medzi rybármi zo všetkých najvzdialenejších regiónov podporila výmena znalostí v oblasti techník rybolovu s malým vplyvom, a snažil sa zmierniť tlak na zdroje pobrežných rýb (90 % spolufinancovanie EÚ).

Poľnohospodárstvo

- V roku 2019 spustil projekt zameraný na propagáciu a predaj liehovín a agropotravinárskych výrobkov v Spojených štátoch v partnerstve so spoločnosťami zameranými na toto odvetvie, Business France a francúzskym ministerstvom pre zámorie.

Biodiverzita

- Zriaďuje regionálnu agentúru pre biodiverzitu.

Obehové hospodárstvo

- V októbri 2018 spustil regionálny plán s názvom Plán nulového odpadu do roku 2035, ktorého cieľom je znížiť množstvo odpadu na obyvateľa a energetickú závislosť a vytvoriť osem miest zberu odpadu.
- S pomocou Európskeho fondu regionálneho rozvoja podporoval miestne spoločnosti pri spracúvaní kovového odpadu a poškodených vozidiel v dôsledku hurikánov Irma a Maria.

Energetika

- V júni 2018 uviedol do prevádzky nabíjacie stanice pre automobily založené na slnečnej energii s cieľom podporiť využívanie prebytku slnečnej energie.
- Spustil projekt fotovoltického zariadenia v stredisku nakladania s odpadom v obci Sainte Rose (marec 2019) s cieľom znížiť emisie a zlepšiť energetickú efektívnosť.
- Vo februári 2019 vytvoril nové mestské zariadenie na výrobu energie na účely verejného osvetlenia, ktorým by sa mala znížiť spotreba energie o 75 %, s podporou Európskeho fondu regionálneho rozvoja zlepšil verejné osvetlenie v dvoch obciach.

Výskum a inovácie

- Nainštaloval zariadenia na zaznamenávanie vln s cieľom zlepšiť prevenciu závažných prírodných rizík spojených s činnosťou morí (marec 2019).
- V júni 2018 nainštaloval nové zariadenie na diagnostiku rakoviny a v Karibiku zriadil prvé riadiace stredisko pre diagnostiku onkologických ochorení.

Doprava

- Vo februári 2020 otvoril nové letecké spojenie medzi Pointe-à-Pitre a New Yorkom s cieľom zlepšiť prepojenosť.

Spolupráca so susednými krajinami a mimo nich

- V roku 2019 sa stal členom Organizácie východných karibských štátov.
- Spustil projekt s názvom Spolu pripravení (Ready Together) na efektívnejšiu koordináciu pomoci v prípade prírodných katastrof v Karibiku.

3. Francúzska Guyana

Francúzska Guyana napreduje stabilným tempom, pokiaľ ide o priority uvedené v oznámení, so zameraním na vzdelávanie a odbornú prípravu a udržateľné využívanie zdrojov. Mnohé iniciatívy sú v súčasnosti v štádiu plánovania.

Modré hospodárstvo

- V decembri 2019 vypracovala regionálnu stratégiu modrého hospodárstva.
- Vytvorila finančný nástroj vo forme úverového systému vo výške 4,7 milióna EUR pre malých prevádzkovateľov vrátane sektora rybníctva.
- Premenila projekt v oblasti poradenských služieb pod vedením agentúry pre regionálny rozvoj a miestneho orgánu pre miestnych rybárov na trvalé služby.

Poľnohospodárstvo

- Dokončila štúdiu a začala pripravovať skúšobný pilotný poľnohospodársky projekt zameraný na vytvorenie skúšobných staníc s cieľom vyvinúť metódy na lepšie využívanie organických zdrojov.

Biodiverzita

- Zriaďuje regionálnu agentúru pre biodiverzitu.

Obehové hospodárstvo

- S podporou Francúzskej agentúry pre životné prostredie a energetiku (ADEME) vypracúva regionálny plán predchádzania vzniku odpadu a nakladania s ním.

Energetika

- Buduje nové zariadenia na výrobu elektriny na báze biomasy s cieľom pokryť do roku 2023 dopyt po energii s objemom 40 megawattov a udržať krok s rastúcim dopytom a demografickým rastom.

Výskum a inovácie

- V apríli 2018 zorganizovala fórum pre výskum a inovácie, na ktorom sa zišli zainteresované strany z miestnych orgánov, z oblasti výskumu a podnikania, aby sa zapojili do prebiehajúceho preskúmania stratégie inteligentnej špecializácie.
- Podpísala dohodu s francúzskym podnikateľským klastrom v oblasti parfumov a kozmetiky s cieľom podporiť miestny výskum v oblasti prírodných látok na Guyane a vyvinúť výrobky na základe miestnych rastlinných zdrojov vrátane partnerstva medzi vysokoškolskými strediskami (november 2018).

Zamestnanosť, vzdelávanie a odborná príprava

- So vzdelávacími inštitúciami v regióne, združením pre odbornú prípravu v letectve (AFMAé) a spoločnosťou Ariane Group, ktorej činnosť je zameraná na letecký a kozmický priestor, uzatvorila dohodu o rozvinutí bakalárskeho študijného programu v oblasti vzdušného a kozmického priestoru v roku 2020.
- S francúzskou federáciou zamestnávateľov MEDEF a národnou agentúrou pre zamestnanosť (Pôle emploi) spustila projekt zameraný na umiestnenie 300 mladých ľudí do miestnych podnikov (2019), zriadila kontaktné miesto na poskytovanie poradenstva miestnym podnikom v oblasti odbornej integrácie.

Digitálna prístupnosť

- S podporou Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Európskej investičnej banky pripravuje zavedenie podmorského kábla spájajúceho francúzsku Guyanu s optickým káblom EllaLink, ktorý v roku 2020 spojí Európu a Latinskú Ameriku a bude v prevádzke v roku 2021.
- Pripravuje opatrenia na vytvorenie regiónu ako zóny hospodárskej činnosti pre ukladanie údajov na serveroch (dátové centrum).
- Zavádza širokopásmové pripojenie v 17 izolovaných oblastiach, v apríli 2019 získala satelitné širokopásmové pripojenie na uľahčenie digitálnej pripojiteľnosti škôl v odľahlých oblastiach.
- S podporou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja vytvorila 44 prístupových bodov siete v Saint Laurent du Maroni (lokality ekonomického záujmu a vzdialené oblasti).

Doprava

- Rozvíja rozsiahly projekt, pomocou ktorého chce v hlavnom meste Cayenne vytvoriť jazdné pruhy vyhradené pre verejnú dopravu.
- S podporou programu Interreg zavádza nové trajektové spojenie medzi Saint Laurent du Maroni a Albina v Suriname.

Spolupráca so susednými krajinami a mimo nich

- Začala štúdiu s cieľom posúdiť potreby miestnych podnikov a opatrenia na zlepšenie komunikácie so susednými krajinami.

4. Martinik

Vykonávanie oznámenia prináša Martiniku výsledky v oblastiach ako obehové hospodárstvo, energetika, konkurencieschopnosť, ako aj zamestnanosť, vzdelávanie a odborná príprava.

Modré hospodárstvo

- Začiatkom roku 2020 naplánoval štúdiu uskutočniteľnosti v súvislosti so zriadením Inštitútu pre akvakultúru.
- Potvrdil spustenie nových programov odbornej prípravy zameraných na rybárstvo a oblasti spojené s modrým hospodárstvom prostredníctvom špecializovaného školiaceho strediska (POLE MER).

Biodiverzita

- V júni 2019 podpísal rámcovú dohodu medzi miestnym orgánom, prírodnou rezerváciou a francúzskymi orgánmi o vytvorení programu regionálnej ochrany a o zlepšení znalostí a informovanosti o prírodnej rezervácii.

Obehové hospodárstvo

- Začal verejnú konzultáciu a (koncom roka 2019) prijal plán na predchádzanie vzniku odpadu a nakladanie s ním s cieľom pripraviť pôdu pre stratégiu miestneho obehového hospodárstva.
- Inicioval informačné kampane proti plytvaniu potravinami v miestnych školách s cieľom zvýšiť informovanosť žiakov o udržateľnosti.
- V roku 2018 spustil v rámci týždňa ekologickej spotreby kampaň na zvyšovanie informovanosti s názvom Kaz zéro gaspi.
- Realizuje 14 projektov vrátane štúdií zameraných na opätovné použitie zdravotníckych zariadení a nábytku, zavedenie mobilnej opravárenskej služby (tzv. Repair Truck) a na rozšírenie strediska opravárenských služieb ponúkajúceho „opravárenské dielne“ (tzv. Repair Café).

Energetika

- V roku 2017 spustil projekt na podporu inštalácie fotovoltických panelov s cieľom zlepšiť energetickú sebestačnosť a v roku 2019 uverejnil dve výzvy na predkladanie návrhov na výstavbu energeticky efektívnych budov.
- Zavádza energeticky efektívnu sieť verejného osvetlenia, vďaka ktorej chce do roku 2020 ušetriť aspoň 30 % elektrickej energie.
- Spustil päťročný program zameraný na podporu úspory energie v hodnote 100 miliónov EUR a so zameraním na približne 60 opatrení, ktorých cieľom je úspora spotreby elektrickej energie (2019 – 2023).
- V roku 2019 vytvoril informačnú platformu³ v oblasti energetickej transformácie vrátane informácií o mobilite, energie z obnoviteľných zdrojov, formách spotreby v domácnosti a tepelnej izolácii.
- V rámci projektu Green Drive nainštaloval čerpacie stanice pre elektrické vozidlá, ktorých zdrojom je 100 % slnečná energia.

---

³ www.transitionenergetiquemartinique.mq.

- V rámci projektu Madin Drive plánuje postupne zaviesť 250 nabíjacích staníc, ktorých zdrojom bude slnečná energia.

Zamestnanosť, vzdelávanie a odborná príprava

- V marci 2019 zorganizoval súťaž pre učňov v odbornej príprave.
- V júni 2019 zorganizoval miestny vzdelávací a pracovný veľtrh zameraný na digitálny nábor.

Konkurencieschopnosť, podnikanie a jednotný trh

- V roku 2017 prijal miestnu schému hospodárskeho rozvoja, inovácií a internacionalizácie, ktorá poskytuje finančné prostriedky na zlepšenie výroby, výkonnosti a zamestnateľnosti. Vytvoril partnerstvo na poskytovanie informačných služieb podnikom.
- V roku 2018 rozbehol výročné trojdňové podnikateľské fórum s názvom OSE!, ktoré poskytuje usadeným podnikom príležitosť vytvárať siete a usmernenia k zakladaniu podnikov.

Digitálna prístupnosť

- S podporou Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka zavádza optickú sieť prepájajúcu vzdelávacie inštitúcie a s podporou Európskeho fondu regionálneho rozvoja vysokorýchlostnú širokopásmovú optickú sieť.
- V rámci fóra OSE! v roku 2019 predstavil tzv. digitálnu dedinu s cieľom podporiť zavádzanie digitalizácie, ako napr. 3D tlač, medzi miestnymi podnikmi.

Spolupráca so susednými krajinami a mimo nich

- Zorganizoval tri Rady ministrov Organizácie východných karibských štátov v oblasti zdravia, vzdelávania a životného prostredia.
- V januári 2018 spustil projekt zameraný na posilnenie obchodu pre východný Karibik (Trade Enhancement for Eastern Caribbean, TEECA) s cieľom pomôcť 30 miestnym podnikom pri vývoze do karibských štátov.
- Spolupracoval ako partner v rámci projektu Odyssea (február 2019) v oblasti modrého hospodárstva s cieľom posilniť modrý cestovný ruch a rast v Karibiku.

5. Ostrov Réunion

Ostrov Réunion sa zameriava na mnohé oblasti oznámenia, najmä na obehové a modré hospodárstvo, energetiku, výskum a spoluprácu so susednými krajinami.

Modré hospodárstvo

- V rámci partnerstva s francúzskym štátom, Komisiou pre Indický oceán a Európskou komisiou spustil (na obdobie rokov 2018 – 2020) v oblasti juhozápadného Indického oceánu projekt námorného priestorového plánovania (OCEAN MÉTISS).
- V marci 2019 zriadil tzv. Modrý inštitút na koordináciu a koncipovanie verejných politík v oblasti modrého hospodárstva.

Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka

- Rozvíja poľnohospodársky model na podporu miestnej výroby a zabezpečenie agroekologickej transformácie (projekt AGRYPEI 2030).

Biodiverzita

- Poskytol odbornú prípravu a podporu pri vytváraní projektov s financovaním EÚ pomocou programu LIFE a BEST v rokoch 2018 a 2019.
- Vykonával projekty s podporou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja na ochranu ohrozených druhov: kaňa tmavochrbtá (*Circus maillardi*) a druhy rastlín (projekt ESPECES).

Obehové hospodárstvo

- Vypracoval regionálny plán predchádzania vzniku odpadu a nakladania s ním so štátnymi a miestnymi orgánmi, v ktorom stanovil regionálne ciele, napr. nulový odpad a zabezpečenie koordinácie.
- Vypracoval regionálny akčný plán obehového hospodárstva s cieľom vymedziť strategickú víziu a konkrétne opatrenia na dosiahnutie cieľa, ktorým je nulový odpad.
- Zrealizoval 22 projektov v oblasti obehového hospodárstva (február 2018 – jún 2019), a to od návrhu a životnosti výrobkov až po recykláciu.
- Je zapojený do projektu REPLACE (august 2019, financovaný z programu Interreg Europe) s cieľom vymedziť a vykonávať politiky v oblasti obehového hospodárstva.

Energetika

- Vo februári 2018 zriadil spolu s francúzskym štátom a Európskou komisiou pracovnú skupinu pre energetickú transformáciu.
- Vykonáva dva projekty s podporou Európskeho fondu regionálneho rozvoja:
  - program SOLIPLEXUS zameraný na vytvorenie inovačného systému, ktorý poskytuje vzdialeným lokalitám prístup k elektrickej energii, vode a ku komunikačným službám,
  - program MICRO-MAFATE NETWORK zameraný na skúšanie elektrickej mikrosiete v oblasti Cirque de Mafate s cieľom dosiahnuť sebestačnosť.
- Od roku 2018 vykonáva tepelné renovačné práce na 18 stredných školách.

- S podporou Európskeho fondu regionálneho rozvoja vyvíja udržateľné vozidlá, ako sú elektrické skútre pre mestskú mobilitu (projekt VELOC z marca 2018).

Výskum a inovácie

- Vykonáva projekt VALOBIO (podporovaný z Európskeho námorného a rybárskeho fondu, máj 2019) s použitím inováčnej metódy na transformáciu vedľajších produktov z rýb odhodnených do mora na kvapalnú organickú hnojivú pre udržateľné poľnohospodárstvo.
- V apríli 2019 začal hodnotenie svojej stratégie inteligentnej špecializácie s cieľom analyzovať potenciál regiónov v rôznych oblastiach a identifikovať okrajové trhy strategického záujmu.

Zamestnanosť, vzdelávanie a odborná príprava

- V novembri 2017 pripravil projekt CAMPUS SUD s podporou Európskeho fondu regionálneho rozvoja na preskupenie a rozšírenie ponuky regionálnej univerzity, ako aj na vytvorenie vedecko-technologického strediska (projekt Vallée Blanche).

Konkurencieschopnosť, podnikanie a jednotný trh

- Vytvoril fond Financière Région Réunion s hodnotou 50 miliónov EUR (Európsky fond regionálneho rozvoja, Európska investičná banka, región) na podporu malých a stredných podnikov (MSP) prostredníctvom úveru a nástroja súkromného kapitálu. K júnu 2019 fond financoval 135 MSP sumou 13 miliónov EUR.
- Je zapojený do projektu REACT, ktorý je podporovaný programom Horizont 2020 a ktorého cieľom je dekarbonizácia energetických systémov ostrova.

Digitálna prístupnosť

- S podporou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (veľký projekt z roku 2019) zavádza širokopásmové pripojenie, ktoré by do konca roku 2022 malo zahnúť všetky oblasti, ktoré sú v súčasnosti bez pokrytia.

Spolupráca so susednými krajinami a mimo nich

- Vykonáva projekt (TIS AEDES OI v rámci programu Interreg), ktorým skúma techniku na kontrolu komára tigraného (*Aedes*).
- Posilňuje kapacitu súkromných a verejných štruktúr v partnerských krajinách prostredníctvom vysielania miestnych absolventov do týchto krajín, a to s podporou iniciatívy Interreg.
- V rámci programu Interreg zameraného na oblasť Indického oceánu uzatvoril rámcové dohody so susedmi (napríklad v apríli 2019 so Seychelami), ktorými sa zlepšuje koordinácia v oblastiach spoločného záujmu.
- V júli 2019 zriadil v Mozambiku službu na podporu podnikania s cieľom podporiť internacionalizáciu miestnych podnikov a regionálnu spoluprácu.

6. Svätý Martin

Svätý Martin vykonáva oznámenie o najvzdialenejších regiónoch v osobitnom kontexte obnovy ostrova po hurikáne Irma. Dôraz sa preto kladie na obnovu zlepšenej infraštruktúry a zabezpečenie primeraných reakcií na zmenu klímy.

Modré hospodárstvo

- Od roku 2018 poskytuje odbornú prípravu v oblastiach súvisiacich s námornými činnosťami.

Poľnohospodárstvo

- Plánuje začať inovatívne riešenia pre poľnohospodárstvo, ako napríklad pestovanie bez pôdy a investície do premiestniteľných ohrád na chov hospodárskych zvierat, ktoré sa majú v prípade nepriaznivého počasia demontovať.

Obehové hospodárstvo

- Zvyšuje informovanosť a vykonáva komunikačné činnosti týkajúce sa recyklácie a triedenia odpadu, zriaďuje miesto zberu odpadu a vykonáva spoločnú štúdiu pre ostrov ako celok (s podporou programu Interreg zameraného na Karibik) s cieľom zlepšiť odpadové hospodárstvo.

Zmena klímy

- V roku 2018 vytvoril systém riadenia rizík pre katastrofy prostredníctvom cvičení v oblasti varovania, zvyšovania informovanosti verejnosti, posudzovania systémov varovania a získavania meteorologického radaru s cieľom zlepšiť predpovede počasia (program Interreg pre oblasť Karibiku).

Energetika

- Inicioval predrealizačné štúdie o potenciálnych geotermálnych zdrojoch na ostrovoch Saba, Svätý Eustach a Svätý Krištof a o prepojení elektrických sietí medzi ostrovmi s cieľom podporiť energiu z obnoviteľných zdrojov (program Interreg pre oblasť Karibiku, júl 2019).

Digitálna prístupnosť

- Zriaďuje podzemné optické siete na zlepšenie digitálnej pripojiteľnosti vo všetkých okresoch ako súčasť rekonštrukcie.
- Vykonáva štúdie uskutočniteľnosti pre digitálne prepojenie medzi ostrovmi Leeward (severné ostrovy v reťazci Malých Antíl).

Spolupráca so susednými krajinami najvzdialenejších regiónov aj mimo nich

- Získal štatút pozorovateľa v rámci Organizácie východných karibských štátov.

7. Mayotte

Mayotte vykonáva oznámenie z roku 2017 s výrazným zameraním na modré hospodárstvo.

Modré hospodárstvo

- V roku 2018 zriadil pracovnú skupinu s cieľom vypracovať regionálnu stratégiu modrého hospodárstva: zber údajov o sektoroch modrého hospodárstva a organizácia výmen so zainteresovanými stranami v oblasti modrého rastu (odborná príprava, cestovný ruch, rybárstvo a akvakultúra).
- Vypracúva program regionálneho priestorového plánovania s osobitnou kapitolou o plánovaní morského prostredia ako základ pre všetky činnosti súvisiace s pobrežím.
- Spolu s vnútroštátnymi orgánmi vypracúva plán riadenia flotily, ako aj hlavný plán pre akvakultúru.
- Investuje do vopred opustených akvakultúrnych zariadení a podporuje kapacitu miestnych zainteresovaných strán.

Biodiverzita

- Zriaďuje regionálnu agentúru pre biodiverzitu v spolupráci s vnútroštátnymi orgánmi.

Energetika

- V záujme udržateľnej dopravy vykonáva pilotný projekt týkajúci sa elektrických vozidiel a nabíjacích staníc poháňaných 100 % slnečnou energiou (2019).
- Študuje potenciál fotovoltiky v školách a vo verejných budovách, keďže solárna energia je najdôležitejšou energiou z obnoviteľných zdrojov v regióne.

Konkurencieschopnosť, podnikanie a jednotný trh

- V roku 2017 spustil projekt zameraný na vedecko-technologickú činnosť s cieľom združiť výrobné a servisné spoločnosti v odvetviach špičkových technológií so zameraním na zvýšenie schopnosti ich podnikov pôsobiť na jednotnom trhu.

Doprava

- Pracuje na projekte medzimestskej dopravy, v rámci ktorého zriaďuje tri autobusové linky na prepojenie juhu, stredu a severu Mayotte s hlavným mestom Mamoudzou, ako aj potenciálne námorné prepojenia do roku 2021 s cieľom zlepšiť prepojenosť.
- S podporou Európskeho fondu regionálneho rozvoja spustil v roku 2018 projekt zameraný na zlepšenie bezpečnosti na letisku Mayotte.

Spolupráca so susednými krajinami a mimo nich

- Podpísal dohodu s cieľom umožniť študentom vysokých škôl na ostrove Mayotte využívať mobilitu v krajinách východnej Afriky v oblasti digitálnych technológií, animácie a kultúry (február 2019).

8. Portugalsko

Portugalsko úzko spolupracuje s autonómnymi regiónmi Azory a Madeira na vykonávaní oznámenia z roku 2017, najmä v oblasti obehového hospodárstva, zmeny klímy a výskumu.

- V rokoch 2018 – 2019 rozvinulo spoluprácu medzi národným štatistickým úradom a regionálnymi štatistickými oddeleniami na Azorách a Madeire s cieľom zlepšiť zber a správu údajov, najmä v oblasti poľnohospodárstva, námornej a leteckej dopravy.

Obehové hospodárstvo

- V rokoch 2018 a 2019 podporilo v rámci národného environmentálneho fondu projekty zamerané na efektívnejšie využívanie zdrojov na Madeire a Azorách.
- Umožnilo účasť obyvateľov Madeiry a Azor na podujatiach venovaných obehovému hospodárstvu a zmene klímy v kontinentálnom Portugalsku (prostredníctvom vyššej náhrady výdavkov).

Zmena klímy

- Prostredníctvom výziev v rámci Environmentálneho fondu v rokoch 2018 a 2019 poskytlo podporu projektom zameraným na podporu inštalácie nabíjajúcich staníc pre elektrické vozidlá na Azorách.
- V rámci programu s názvom Životné prostredie, klimatické zmeny a nízkouhlíkové hospodárstvo poskytlo Madeire a Azorám finančné prostriedky.
- V marci 2019 organizovalo na Madeire a Azorách zasadnutia s cieľom predstaviť finančný mechanizmus, ktorý sa uplatňuje na granty EHP⁴.

Biodiverzita

- V roku 2019 uverejnilo výzvu na predkladanie projektov na podporu modelov udržateľného rozvoja vo všetkých portugalských biosférických rezerváciách, z ktorých päť sa nachádza na Madeire a Azorách.

Výskum a inovácie

- V septembri 2018 začalo vykonávať medzinárodný program zameraný na vypustenie satelitu s cieľom vytvoriť medzinárodný kozmodróm na ostrove Santa Maria na Azorách; kozmodróm má byť v prevádzke do konca roka 2021.
- V marci 2019 zriadilo na ostrove Santa Maria na Azorách portugalskú vesmírnu agentúru.

Digitálna prístupnosť

- V máji 2019 vytvorilo pracovnú skupinu s názvom Podmorské káble CAM – pevnina, Azory a Madeira s cieľom analyzovať najlepší spôsob nahradenia podmorských káblov, ktoré zabezpečujú komunikačné spojenia z Madeiry a Azor na pevninu. V decembri 2019 vydala skupina závery.

Doprava

- V odpovedi na konzultáciu o revízii usmernení k TEN-T navrhlo zahrnúť letiská Funchal, Porto Santo a Ponta Delgada do základnej siete TEN-T.

---

⁴ <https://eeagrants.org/about-us>.

9. Azory

Azory vykonávajú oznámenie z roku 2017, pričom sa zameriavajú najmä na modré hospodárstvo, energetiku a výskum.

- Zbierajú údaje o zamestnanosti a činnostiach v sektore rybolovu týkajúce sa všetkých ostrovov.

Modré hospodárstvo

- V roku 2018 vytvorili pracovnú skupinu, ktorá má zriadiť stredisko monitorovania Atlantického oceánu venované námornému vedeckému výskumu vrátane ochrany, výskumu, monitorovania a sociálno-ekonomického využívania námorných priestorov.
- Vedú projekt MarSP (2018 – 2019) s cieľom vypracovať systémy námorného priestorového plánovania na Azorách, Madeire a Kanárskych ostrovoch.
- Ukončili vykonávanie projektu MISTIC SEAS II a koordinujú projekt MISTIC SEAS III (2019) s cieľom vyhodnotiť rámcovú smernicu o morskej stratégii.
- Sú zapojené do projektu AQUA-LIT (2019) s cieľom zabrániť morskému odpadu pochádzajúcemu z činností akvakultúry a odstrániť odpad zo zariadení akvakultúry.
- Spustili pilotný projekt s názvom E-log (2019) zameraný na elektronické monitorovanie maloobjemového rybolovu a podporu miestnych aktérov.
- Podporili vyhlásenie Azor o ochrane lovu tuniaka udicou a lovnými šnúrami (október 2018) s cieľom zvýšiť informovanosť o udržateľných technikách rybolovu.
- Zriadili tzv. Školu mora (2019) s cieľom podporiť kvalifikácie a odbornú prípravu a v rámci programu Erasmus sú zapojené do projektu MATES (2018 – 2021), ktorého cieľom je podpora stratégie pre rozvoj zručností v oblasti námorných technológií.

Poľnohospodárstvo

- V roku 2020 plánujú dokončiť strategický plán pre mliekarensky sektor s cieľom identifikovať nové trhy a podporiť inovácie a internacionalizáciu mliečnych výrobkov.
- Podporili používanie diaľkovo riadených lietadiel na účely obhospodarovania lesov (spolufinancované z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka).

Biodiverzita

- S podporou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja hodnotia znečistenie spôsobené plastmi v hlbokom mori (PLASTDEEP 2019).
- Vykonávajú tri projekty podporované z programu EÚ LIFE: LIFE VIDALIA (2018 – 2023) na ochranu druhov rastlín ohrozených vyhynutím, LIFE-IP AZORES NATURA (2019 – 2027) na ochranu biotopov a chránených druhov a LIFE Beetles (od roku 2020) s cieľom znížiť riziká pre ohrozené druhy.
- Vykonávajú projekt MOVE I (2018 – 2021) a spustili projekt MOVE ON (2019 – 2022) v súlade so stratégiou EÚ v oblasti biodiverzity s cieľom zmapovať a posúdiť stav ekosystémov a ich služieb.
- Podporili projekt BIOINVENT zameraný na štúdium mikrobiálnej rozmanitosti pôdy v trávnych ekosystémoch na Azorách a projekt MARFOR zameraný na štúdium dynamiky reakcií morských lesov na globálnu zmenu (oba v rokoch 2017 – 2020).

Zmena klímy

- V septembri 2019 schválili regionálny program pre zmenu klímy, ktorého cieľom je znížiť emisie skleníkových plynov na minimum a znížiť vystavenie rizikám spojeným so zmenou klímy.

Obehové hospodárstvo

- Majú prijať program riadenia cestovného ruchu v záujme udržateľného rozvoja v tomto sektore.

Energetika

- V októbri 2018 spustili stratégiu s názvom Azorská energetická stratégia do roku 2030 zameranú na využívanie potenciálu prírodných zdrojov a nových technológií a pracujú na tzv. Azorskom akčnom pláne pre energetickú efektívnosť.
- Zaviedli Akčný plán pre elektrickú mobilitu na Azorách na roky 2018 – 2024, ktorý zahŕňa prevádzku nabíjajúcich staníc pre elektrické vozidlá na deviatich ostrovoch.
- Vypracúvajú program v oblasti energetickej transformácie podporovaný iniciatívou s názvom Čistá energia pre ostrovy EÚ. Analyzujú používanie podmorských káblov na prepojenie elektrických sietí na svojich ostrovoch.
- Sú zapojené do projektu Horizont 2020 (2019 – 2021) v oblasti hlbkej geotermálnej energie a do projektu Interreg E-MOBICITY (2019 – 2023) zameraného na optimalizáciu verejných politík týkajúcich sa elektrickej mobility v mestských oblastiach.

Výskum a inovácie

- V septembri 2018 začali výstavbu medzinárodného kozmodrómu na ostrove Santa Maria, ktorý by mal byť uvedený do prevádzky do konca roku 2021.
- V roku 2018 schválili Plán internacionalizácie vedy a techniky zameraný na podporu vedy a na prítiahnutie externých projektov a partnerstiev.
- V roku 2018 schválili iniciatívu Transfer+ a sú zapojené do projektu FANBest na podporu transferu technológií v miestnych MSP, najmä v rámci modrého hospodárstva.

Zamestnanosť, vzdelávanie a odborná príprava

- Podporili zamestnanosť prostredníctvom iniciatív INOVAR (od marca 2019) – iniciatíva zameraná na mladých nezamestnaných, Berço de Emprego (aktualizovaná v roku 2019) – iniciatíva zameraná na dočasné náhrady a Movemprego (v roku 2020) – iniciatíva zameraná na podporu geografickej mobility ľudských zdrojov.

Digitálna prístupnosť

- V roku 2018 spustili akčný plán pre vedeckú a technickú kultúru, ktorý podporil vytvorenie školských laboratórií pre informatiku, robotiku a programovanie.

Doprava

- Vyhlásili medzinárodnú verejnú súťaž na skonštruovanie jednej lode na prepravu cestujúcich, vozidiel a nákladu s cieľom vytvoriť celoročné spojenie medzi všetkými ostrovmi (január 2019).

Spolupráca so susednými krajinami a mimo nich

- Sú zapojené do projektu pozorovania mora a Zeme s cieľom vyvinúť prispôsobenú technológiu na základe nadväzujúcich služieb programu Copernicus zameraných na zvyšovanie informovanosti o námornej situácii.

10. Madeira

Madeira pokračuje vo vykonávaní oznámenia z roku 2017, pričom sa zameriava na modré hospodárstvo, obehové hospodárstvo, zmenu klímy, výskum, energetiku, zamestnanosť a zručnosti.

Modré hospodárstvo

- V roku 2018 spustila úverovú linku INVESTE RAM2020, ktorá je finančným nástrojom na uľahčenie prístupu malých prevádzkovateľov k finančným prostriedkom (20 miliónov EUR).
- Vypracovala námorný environmentálny priestorový plán ako nástroj územnej správy na podporu udržateľného modrého hospodárstva.
- V roku 2019 vytvorila konzorcium zodpovedné za integrované medzinárodné stredisko odbornej prípravy a vzdelávania zamerané na more na Madeire, ktoré by malo začať s poskytovaním odbornej prípravy v roku 2020.

Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka

- V roku 2018 zaviedla právne predpisy, ktorými sa zriaďuje technická komisia na hodnotenie zhody poľnohospodárskych výrobkov a potravín z Madeiry s cieľom zabezpečiť, aby výrobky, na ktoré sa vzťahuje systém kvality EÚ, boli v súlade s právnymi predpismi EÚ.

Biodiverzita

- Posilnila správu chránených oblastí a lokalít sústavy Natura 2000 (od roku 2017) formou preskúmania a aktualizácie plánov spravovania, stratégií a klasifikovaných oblastí.

Obehové hospodárstvo

- Vypracovala regionálny program pre obehové hospodárstvo s cieľom zmierniť vplyv na životné prostredie v snahe o udržateľný hospodársky rast (2019).
- Pripravila stratégiu zameranú na odpad na roky 2020 – 2030, ktorá má zlepšiť nakladanie s odpadmi (2019).

Zmena klímy

- Prostredníctvom projektov podporovaných v rámci programu Interreg a programu EÚ LIFE napomohla vykonávanie regionálnej stratégie pre prispôsobenie sa zmene klímy a začala ju aktualizovať.
- S podporou Kohézneho fondu vyvíja softvér a systémy na hodnotenie, prevenciu a zmiernenie rizík lesných požiarov a lepšie zvládanie lesných požiarov.

Energetika

- Zrealizovala projekt s názvom Udržateľné Porto Santo – inteligentný ostrov bez fosílnych palív (2019) zameraný na podporu používania elektrických vozidiel a inteligentných systémov nabíjania.
- S podporou Kohézneho fondu sa chystá ukončiť rozšírenie projektu vodnej elektrárne Calheta III.

- Zapojila sa do niekoľkých energetických projektov EÚ vrátane projektu ENERMAC (2017 – 2019) zameraného na plánovanie stratégií zavádzania infraštruktúr energie z obnoviteľných zdrojov.
- S podporou Európskeho fondu regionálneho rozvoja presadzuje čistú dopravu: nákup 5 elektrických minibusov a 25 čistých autobusov (2019).

Výskum a inovácie

- Od roku 2019 spolupracovala na projekte SMART4HEALTH s cieľom umožniť občanom spravovať a uchovávať záznamy o svojich vlastných zdravotných údajoch v celej EÚ aj mimo nej.
- Prehodnotila regionálnu stratégiu pre inteligentnú špecializáciu (2019) na prípravu spustenia stratégie 2.0 na obdobie rokov 2021 – 2027.

Zamestnanosť, vzdelávanie a odborná príprava

- Vypracovala opatrenia na podporu nezamestnaných vrátane programov zameraných na vytváranie pracovných miest pre mladých ľudí, ako je program PROJOVEM. V roku 2018 bolo v rámci 68 schválených projektov v rámci programu na podporu nezamestnaných prostredníctvom podnikania vytvorených 118 nových pracovných miest. Tieto opatrenia sa v roku 2018 týkali 5 512 osôb.

Digitálna prístupnosť

- V roku 2018 podpísala zmluvu o dodaní nového telekomunikačného spojenia v podmorskom optickom kábli medzi Madeirou a portugalským kontinentom.
- Zaviedla kurzy na zlepšenie digitálnych zručností v školách (2018 – 2019) prostredníctvom Strategického plánu pre vzdelávacie inovácie škôl vrátane projektov STEM (veda, technológia, inžinierstvo a matematika).
- Zriadila tzv. Školské laboratórium budúcnosti, ktoré v rokoch 2018 – 2019 poskytovalo školám robotické vybavenie.

Doprava

- Schválila akčný plán pre trvalo udržateľnú mobilitu na Madeire (jún 2019). Tento plán má podporiť prechod na čistú a bezpečnú dopravu.

Spolupráca so susednými krajinami a mimo nich

- V roku 2018 obnovila samit Makaronézskeho súostrovia, ktorý podporuje diskusiu o spoločných výzvach týkajúcich sa životného prostredia a zmeny klímy, hospodárstva morských oblastí, podpory obchodu a investícií, odbornej prípravy, ako aj mobility študentov a učiteľov.
- Je zapojená do projektu INTEGRA, ktorý je zameraný na integráciu na trhu a rozvoj hospodárskeho a sociálneho susedstva Makaronézie a ktorý bol schválený v júni 2019 (program Interreg pre oblasť Madeira – Azory – Kanárske ostrovy – program MAC).

11. Španielsko

Španielsko vykonáva oznámenie z roku 2017 spolu s najvzdialenejším regiónom Kanárskych ostrovov v rámci ústavného rozdelenia právomocí.

Obehové hospodárstvo

- V novembri 2018 sa prostredníctvom ministerstva ekologickej transformácie a oddelenia ciel a spotrebných daní zúčastnilo na začatí činnosti pracovnej skupiny pre odpad a na jej následných zasadnutiach a podporuje vykonávanie jej akčného plánu.
- Analyzovalo komplexný plán Kanárskych ostrovov zameraný na odpad (PIRCAN) na roky 2018 – 2025.

Energetika

- V rámci balíka opatrení EÚ v oblasti čistej energie podporuje opatrenia zamerané na zavedenie energie z obnoviteľných zdrojov na ostrovoch, úsporu energie, zlepšenie energetickej efektívnosti a podporu udržateľnej mobility vrátane aukcií energie z obnoviteľných zdrojov, prepojení medzi ostrovmi a elektrických nabíjajúcich staníc pre vozidlá.
- Vyvinulo a podporilo opatrenia v oblasti odbornej prípravy a šírenia technológií v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov.

12. Kanárske ostrovy

Kanárske ostrovy vykonávajú oznámenie z roku 2017 so zameraním na energetiku, výskum a obehové hospodárstvo.

- Na základe dohody s miestnym štatistickým inštitútom (ISTAC) pripravujú od júla 2018 oficiálne údaje o miestnej výrobe.

Modré hospodárstvo

- Vo februári 2018 zriadili pracovnú skupinu pre modré hospodárstvo, vykonali SWOT analýzu pre všetky odvetvia modrého hospodárstva s cieľom pripraviť cestu pre stratégiu modrého hospodárstva plánovanú na prvý polrok 2020.

Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka

- Zrealizovali stratégiu na rozlíšenie výrobkov na základe ich kvality s cieľom zvýšiť spotrebu, podporiť ekologickú výrobu a uľahčiť kontakty medzi agropotravinárskym sektorom a administratívou.

Obehové hospodárstvo

- S podporou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja spustili v roku 2017 projekt na výstavbu zariadenia na výrobu bioplynu na účely zhodnocovania odpadu z hospodárskych zvierat.
- V novembri 2018 spolupracovali pri vytvorení pracovnej skupiny pre odpad, čím sa uľahčila komunikácia medzi zainteresovanými stranami na všetkých úrovniach (európskej, vnútroštátnej, regionálnej a miestnej), ako aj pri tvorbe akčného plánu na zlepšenie nakladania s odpadom.
- Vo februári 2018 zriadili pracovnú skupinu pre obehové hospodárstvo, ktorá vypracovala predbežnú diagnózu situácie na ostrovoch.
- V auguste 2018 prijali usmernenia a odporúčania na zníženie a recykláciu plastového odpadu na jedno použitie.
- V apríli 2019 schválili stratégiu pre plasty na Kanárskych ostrovoch.

Zmena klímy

- Uviedli do prevádzky stredisko pre sledovanie zmeny klímy na Kanárskych ostrovoch ako subjekt zabezpečujúci konzultácie, prípravu akcií a účasť na akciách (júl 2018).
- Aktualizujú regionálnu stratégiu v oblasti zmeny klímy.

Energetika

- Zapojili sa do iniciatívy s názvom Čistá energia pre ostrovy EÚ: v novembri 2018 zorganizovali na Lanzarote druhé fórum o čistej energii pre ostrovy EÚ; La Palma vykonáva pilotný projekt v rámci tejto iniciatívy.
- V roku 2019 nainštalovali dva inovačné prototypy na využívanie morskej veternej energie na platforme PLOCAN.

Výskum a inovácie

- Vedú projekt EÚ v oblasti výskumu s názvom FORWARD s cieľom zlepšiť zapojenie všetkých najvzdialenejších regiónov do medzinárodných výskumných sietí a programov.

- V októbri 2019 obnovili projekt RIS3-Net2 (ako vedúci projektov) v rámci programu Interreg pre oblasť Madeira – Azory – Kanárske ostrovy (program MAC) s cieľom vymedziť spoločný rámec pre trans-regionálne stratégie RIS3.
- Sú zapojené do projektu SOCLIMPACT, ktorého cieľom je vytvoriť model účinkov zmeny klímy a ich sociálno-ekonomických vplyvov na európske ostrovy v kontexte odvetví modrého hospodárstva.
- Sú zapojené do projektu REACT, ktorý je podporovaný programom Horizont 2020 a ktorého cieľom je dekarbonizácia energetických systémov ostrova.

Zamestnanosť, vzdelávanie a odborná príprava

- Vedú projekt GROW RUP, ktorý je spolufinancovaný z programu Interreg Europe od januára 2017 s cieľom bojovať proti dlhodobej nezamestnanosti v oblasti zeleného a modrého hospodárstva.

Konkurencieschopnosť, podnikanie a jednotný trh

- V januári 2018 spustili operačnú stratégiu na internacionalizáciu hospodárstva Kanárskych ostrovov s cieľom posilniť konkurencieschopnosť podnikov a podnikateľského ducha.

Digitálna prístupnosť

- Vyhlásili dve výzvy na predkladanie návrhov na podporu zavádzania vysokorýchlostných širokopásmových infraštruktúr (2018 a 2019).
- Podporili organizácie, ktoré poskytujú odbornú prípravu v oblasti digitálnych zručností, v celkovom počte 71 projektov (2017 – 2019).

Spolupráca so susednými krajinami a mimo nich

- S Madeirou a Azorami vedú projekt Interreg MAC HEXAGONE s cieľom posilniť spoluprácu so susednou Maurítániou, Senegalom a Kapverdmi tak, že sa posilní koordinácia medzi programami Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Európskeho rozvojového fondu v danej oblasti (končí v decembri 2022).
- Zrealizovali projekt VALCONMAC v rámci programu Interreg zameraný na ochranu a rozvoj lesných biotopov na atlantických súostroviach Makaronézie.